

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Інституту професійної
освіти
Національної академії
педагогічних наук України
29.12.2022 року № 38 - ОД

**Професійний стандарт
«Педагог професійного навчання»**

1. Загальні відомості професійного стандарту

1.1. Основна мета професійної діяльності

Організація і здійснення педагогічної діяльності, в тому числі професійно-практичної підготовки здобувачів освіти, в закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти та інших суб'єктах освітньої діяльності.

1.2. Назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код (згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності»)

Секція Р	Освіта	Розділ 85	Освіта	Група 85.3	Середня освіта	Клас 85.32	Професійно-технічна освіта
				Група 85.5	Інші види освіти	Клас 85.59	Інші види освіти, н.в.і.у.

1.3. Назва виду професійної діяльності та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»)

Розділ	Клас	Підклас
3	334	3340
Фахівці	Фахівці спеціалізованої освіти та інші фахівці в галузі освіти та навчання	Фахівці спеціалізованої освіти та інші фахівці в галузі освіти та навчання

1.4. Назва професії (професійної назви роботи) та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»)

Педагог професійного навчання 3340.

1.5. Узагальнена назва професії

Педагог.

1.6. Професійна кваліфікація

Педагог професійного навчання.

1.7. Вимоги до державної сертифікації

Законодавством передбачена сертифікація педагогічних працівників. Сертифікація відбувається на добровільних засадах виключно за ініціативою педагогічного працівника.

1.8. Місце професії (посади, професійної назви роботи) в організаційно-виробничій структурі підприємства (установи, організації)

Педагог професійного навчання безпосередньо підпорядковується керівникові, заступнику (-ам) керівника закладу професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності.

1.9. Умови праці

Тривалість робочого часу та відпочинку встановлюється відповідно до чинного законодавства, колективного договору, правил внутрішнього трудового розпорядку, графіка роботи.

Відпустки надаються згідно з чинним законодавством, графіками надання відпусток, колективним договором.

Робота пов'язана з підвищеним нервово-емоційним навантаженням.

1.10. Умови допуску до роботи за професією

Наявність документа про освіту ступеня не нижче бакалавра за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), іншими спеціальностями галузі знань 01 Освіта/Педагогіка або за спеціальностями інших галузей знань з присвоєнням професійної кваліфікації педагогічного працівника.

Особи, які здобули освіту за спеціальністю інших галузей знань та яким не було присвоєно професійну кваліфікацію педагогічного працівника, можуть бути призначені на посаду педагога професійного навчання строком на один рік. Зазначені особи можуть продовжити працювати педагогом професійного навчання за умови проходження психолого-педагогічної підготовки та після їх успішної атестації у порядку, визначеному законодавством.

Наявність документа про професійну (професійно-технічну) освіту. Рівень професійної кваліфікації вище на один розряд (клас, категорію) встановленого освітньою програмою для випускників закладу професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності.

Наявність особистої медичної книжки з результатами проходження обов'язкових попереднього (до прийняття на роботу) та періодичних профілактичних медичних оглядів.

Проходження інструктажу з питань охорони праці, пожежної безпеки та безпеки життєдіяльності, правил технічної експлуатації, що регламентують безпечну діяльність суб'єктів освітньої діяльності з відмітками у журналі про його своєчасне проведення.

1.11. Документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня Національної рамки кваліфікацій (НРК)

Диплом бакалавра за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), іншими спеціальностями галузі знань 01 Освіта/Педагогіка (6 рівень НРК).

Диплом магістра за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), іншими спеціальностями галузі знань 01 Освіта/Педагогіка (7 рівень НРК).

Диплом кваліфікованого робітника (3-4 рівні НРК)/фахового молодшого бакалавра (5 рівень НРК).

2. Навчання та професійний розвиток

2.1. Первинна професійна підготовка (назва кваліфікації)

Підготовка на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти для здобуття ступеня вищої освіти бакалавр за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), іншими спеціальностями галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Підготовка за відповідною робітничою професією для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня кваліфікований робітник, або підготовка на рівні фахової передвищої освіти для здобуття освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр.

2.2. Підвищення кваліфікації з присвоєнням нового рівня освіти (назва кваліфікації)

Здобуття ступеня вищої освіти магістр на основі ступеня вищої освіти бакалавр за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), іншими спеціальностями галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

2.3. Підвищення кваліфікації без присвоєння нового рівня освіти (назва кваліфікації)

Передбачене в межах чинного законодавства. За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюється (підтверджується) кваліфікаційна категорія, педагогічне звання.

Педагог професійного навчання, «Спеціаліст другої категорії» (трудові функції А, Б, В, Г, Е (Е.1), Ж (Ж.1), З (З.2).

Педагог професійного навчання, «Спеціаліст першої категорії» (трудові функції А, Б, В, Г, Д, Е, Ж, З).

Педагог професійного навчання, «Спеціаліст вищої категорії» (трудові функції А, Б, В, Г, Д, Е, Ж, З).

3. Нормативно-правова база, що регулює відповідну професійну діяльність

Закон України «Про освіту».

Закон України «Про загальну середню освіту».

Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту».

Закон України «Про вищу освіту».

Закон України «Про фахову передвищу освіту».

Закон України «Про професійний розвиток працівників».

Закон України «Про охорону праці».

Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій».

Постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників».

Постанова Кабінету Міністрів України від 03.06.1999 р. № 956 «Про затвердження Положення про ступеневу професійно-технічну освіту».

Розпорядження Кабінету Міністрів України 12.06.2019 р. № 419-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року».

Розпорядження Кабінету Міністрів України 19.09.2018 р. № 660-р «Про схвалення Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.10.2010 р. № 930 «Про затвердження Типового положення про атестацію педагогічних працівників», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14.12.2010 р. за № 1255/18550.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.17.2018 р. № 77 «Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 30.05.2006 р. № 419 «Про затвердження Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 15.06.2006 р. за № 711/12585.

Наказ міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 р. № 1669 «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти».

Державні освітні стандарти.

Інші нормативно-правові акти у сфері освіти, трудових відносин.

4. Загальні компетентності

- здатність адаптуватися до умов освітнього середовища;
- здатність до академічної та професійної мобільності;
- здатність нести персональну відповідальність щодо інтелектуальної та культурної власності і результатів прийняття професійних рішень;
- здатність комунікувати у межах професійної діяльності;
- здатність спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами (усно і письмово);
- здатність ефективно управляти робочим часом;
- здатність виявляти лідерські якості та підприємливість;
- здатність виконувати звичні професійні дії ефективнішим способом;

- здатність дотримуватись правил охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту;
- здатність працювати в команді;
- здатність управляти конфліктами;
- здатність застосовувати цифрові технології;
- здатність бути відкритим до проявів мультикультурності, гендерної різноманітності;
- дотримуватись етичних норм поведінки;
- здатність діяти як відповідальний громадянин і брати участь у соціальному житті;
- здатність саморозвиватися та самовдосконалюватися;
- здатність реалізовувати свої права і обов'язки, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

5. Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за трудовою дією або групою трудових дій, що входять до них), умовні позначення трудових функцій

Умовне позначення	Трудові функції	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	Умовне позначення
А	Планування освітнього процесу	Здатність вивчати, аналізувати та застосовувати навчальну, методичну, наукову, правову та іншу інформацію щодо планування освітнього процесу	А1
		Здатність планувати заняття з професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки	А2
		Здатність планувати різні форми та види організації професійної підготовки і виховної роботи	А3
		Здатність добирати методи, засоби, технології навчання, виховання і розвитку здобувачів освіти	А4
		Здатність планувати освітній процес в умовах інклюзивного середовища	А5
		Здатність планувати освітній процес у нестандартних умовах	А6
		Здатність планувати взаємодію із різними суб'єктами освітньої діяльності	А7
Б	Здійснення освітнього процесу	Здатність формувати зміст освітніх компонентів відповідно до вимог освітніх стандартів/програм	Б1
		Здатність здійснювати освітній процес з використанням різних форм, видів, методів, засобів та технологій навчання	Б2
		Здатність здійснювати контроль та оцінювання результатів навчання здобувачів освіти	Б3

		Здатність здійснювати освітній процес в інклюзивному середовищі	Б4
		Здатність здійснювати освітній процес в нестандартних умовах	Б5
		Здатність створювати безпечне освітнє середовище на основі дотримання правил безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту	Б6
В	Здійснення самоосвітньої діяльності	Здатність оволодівати перспективним педагогічним досвідом та застосовувати його у професійній діяльності	В1
		Здатність до професійного розвитку шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти	В2
Г	Здійснення методичної роботи	Здатність здійснювати методичну роботу	Г1
		Здатність проводити методичні заходи відповідно до планів роботи методичних структурних підрозділів закладів освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності	Г2
Д	Здійснення експериментальної роботи	Здатність здійснювати експериментальну роботу	Д1
Е	Здійснення проєктної діяльності	Здатність до проєктної діяльності у сфері освіти	Е1
		Здатність реалізовувати національні та міжнародні проєкти у сфері освіти та партнерства	Е2
Ж	Проведення профорієнтаційної роботи	Здатність організувати профорієнтаційну роботу з учнівською молоддю	Ж1
		Здатність здійснювати моніторинг затребуваних на ринку праці професійних кваліфікацій	Ж2
К	Консультавання з кар'єрного розвитку здобувачів освіти	Здатність консультувати здобувачів освіти з кар'єрного розвитку	К1
		Здатність підтримувати зв'язки з підприємствами, організаціями щодо планування кар'єрного розвитку здобувачів освіти	К2

6. Опис трудових функцій (трудові функції; предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструмент; професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій), знання, уміння та навички)

Трудові функції	Предмети та засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструмент)	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	Знання	Уміння та навички
А. Планування освітнього процесу	Персональний комп'ютер (далі – ПК), засоби оргтехніки (далі – ЗО), педагогічні програмні засоби (далі – ППЗ); законодавчі та нормативно-правові акти, вказівки та розпорядження, рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності в паперовій та електронній формах, інструкції; спеціальна наукова література з питань освітньої діяльності, нових інноваційних підходів в освіті; електронний банк даних про соціальних партнерів.	<p>A1. Здатність вивчати, аналізувати та застосовувати навчальну, методичну, наукову, правову та іншу інформацію щодо планування освітнього процесу</p>	<p>A1.31. Сучасні наукові підходи та тенденції до організації освітнього процесу A1.32. Нормативно-правове забезпечення освітнього процесу A1.33. Джерела та способи пошуку наукової, навчально-методичної інформації A1.34. Внутрішня система забезпечення якості освіти</p>	<p>A1.U1. Аналізувати актуальні тенденції в галузі професійної освіти та керуватися сучасними підходами при плануванні освітнього процесу A1.U2. Застосовувати нормативно-правові документи у плануванні освітнього процесу A1.U3. Здійснювати пошук необхідної навчально-методичної та фахової літератури A1.U4. Дотримуватись вимог системи забезпечення якості освіти</p>
		<p>A2. Здатність планувати заняття з професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки</p>	<p>A2.31. Види, структура та зміст навчально-методичних документів з планування освітнього процесу</p>	<p>A2.U1. Скласти робочі навчальні програми, поурочно-тематичні плани A2.U2. Скласти план занять професійно-теоретичної підготовки A2.U3. Скласти план занять професійно-практичної підготовки A2.U4. Скласти переліки навчально-виробничих,</p>

			перевірних і кваліфікаційних пробних робіт	
		<p>A3. Здатність планувати різні форми та види організації професійної підготовки і виховної роботи</p>	<p>A3.31. Принципи та форми організації професійної підготовки</p> <p>A3.32. Види організації професійної підготовки</p> <p>A3.33. Типи і структура уроків/занять</p> <p>A3.34. Види та форми організації самостійної роботи здобувачів освіти</p> <p>A3.35. Види та форми виховної роботи</p>	<p>A3.У1. Планувати професійну підготовку з урахуванням положень, принципів і різних форм організації</p> <p>A3.У2. Планувати професійну підготовку за різними видами</p> <p>A3.У3. Планувати різні типи уроків/занять</p> <p>A3.У4. Планувати самостійну роботу здобувачів освіти</p> <p>A3.У5. Планувати виховну роботу за різними формами та видами</p>
		<p>A4. Здатність добирати методи, засоби, технології навчання, виховання і розвитку здобувачів освіти</p>	<p>A4.31. Методи навчання</p> <p>A4.32. Засоби навчання</p> <p>A4.33. Технології навчання</p> <p>A4.34. Принципи, методи та прийоми виховання і розвитку здобувачів освіти</p> <p>A4.35. Форми та методи організації поза навчальної (гурткової) роботи</p> <p>A4.36. Види та форми роботи з обдарованими здобувачами освіти</p> <p>A4.37. Методи та прийоми активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти</p>	<p>A4.У1. Добирати методи навчання з врахуванням змісту навчання та індивідуальних особливостей здобувачів освіти</p> <p>A4.У2. Добирати засоби навчання з врахуванням змісту навчання та індивідуальних особливостей здобувачів освіти</p> <p>A4.У3. Добирати технології навчання з врахуванням змісту навчання та індивідуальних особливостей здобувачів освіти</p> <p>A4.У4. Добирати методи та прийоми виховання здобувачів освіти</p> <p>A4.У5. Планувати роботу предметних</p>

				гуртків, гуртків технічної творчості A4.У6. Планувати роботу з обдарованою учнівською молоддю A4.У7. Добирати методи та прийоми активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти
		A5. Здатність планувати освітній процес в умовах інклюзивного середовища	A5.31. Умови, способи і засоби навчання та виховання здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб і можливостей	A5.У1. Визначати оптимальні умови інклюзивного навчання A5.У2. Обирати способи і засоби навчання здобувачів освіти з особливими потребами
		A6. Здатність планувати освітній процес у нестандартних умовах	A6.31. Умови, способи і засоби навчання та виховання здобувачів освіти в нестандартних умовах	A6.У1. Обирати способи і засоби навчання здобувачів освіти в нестандартних умовах
		A7. Здатність планувати взаємодію із різними суб'єктами освітньої діяльності	A7.31. Завдання та обов'язки суб'єктів освітньої діяльності щодо взаємодії з його планування та організації A7.32. Положення про організацію навчально-виробничого процесу A7.33. Зміст положень, типових договорів та угод про навчання на виробництві, проходження виробничої практики	A7.У1. Взаємодіяти із суб'єктами освітнього процесу в його плануванні та організації A7.У2. Оформляти договори та угоди про проходження виробничої практики на підприємствах, установах, в організаціях і господарствах
Б. Здійснення освітнього процесу	ПК, ЗО, ППЗ, засоби наочності, законодавчі та	Б1. Здатність формувати зміст освітніх компонентів	Б1.31. Тенденції розвитку економіки та ринку праці Б1.32. Зміст	Б1.У1. Проектувати зміст освітніх компонентів відповідно до

	нормативно-правові акти, вказівки та розпорядження, рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності в паперовій та електронній формах, інструкції; навчальні та методичні посібники; спеціальна наукова література з питань освітньої діяльності та інноваційних підходів в освіті; електронний банк даних про соціальних партнерів.	відповідно до вимог освітніх стандартів/ програм	освітніх стандартів/ програм за професією/ спеціальністю Б1.33. Структура робочої навчальної програми та вимоги до її розроблення	програмних компетентностей, стандартизованих результатів навчання та техніко-технологічних змін Б1.У2. Розробляти робочу навчальну програму освітнього компонента
		Б2. Здатність здійснювати освітній процес з використанням різних форм, видів, методів, засобів та технологій навчання	Б2.31. Основи загальної, соціальної, педагогічної та вікової психології Б2.32. Види програмного забезпечення та специфіка їх використання в освітньому процесі Б2.33. Вимоги до виробничого навчання (дуального) та практики здобувачів освіти на підприємствах, в організаціях Б2.34. Інноваційні виробничі технології Б2.35. Види і форми самоврядування здобувачів освіти А3.31. Принципи та форми організації професійної підготовки А3.32. Види організації професійної підготовки А3.33. Типи і структура уроків/занять А3.34. Види та форми організації самостійної роботи здобувачів освіти	Б2.У1. Володіти психодіагностичними методиками вивчення особистості та соціальних груп Б2.У2. Добирати оптимальні форми педагогічного спілкування Б2.У3. Організувати педагогічну взаємодію з врахуванням індивідуальних особливостей здобувачів освіти Б2.У4. Здійснювати професійну підготовку з урахуванням положень принципів і різних форм організації Б2.У5. Здійснювати професійну підготовку за різними видами та технологіями Б2.У6. Проводити різні типи уроків/занять Б2.У7. Організувати самостійну роботу здобувачів освіти Б2.У8. Здійснювати виховну роботу за різними формами та видами

			<p>A3.35. Види та форми виховної роботи</p> <p>A4.31. Методи навчання</p> <p>A4.32. Засоби навчання</p> <p>A4.33. Технології навчання</p> <p>A4.34. Принципи, методи та прийоми виховання і розвитку здобувачів освіти</p> <p>A4.35. Форми та методи організації поза навчальної (гурткової) роботи</p> <p>A4.36. Види та форми роботи з обдарованими здобувачами освіти</p>	<p>B2.U9. Розробляти програму виробничого навчання (дуального) та практики здобувачів освіти спільно з представниками підприємств, організацій</p> <p>B2.U10. Застосовувати інноваційні виробничі технології</p> <p>B2.U11. Здійснювати виховну роботу за різними формами та видами</p> <p>B2.U12. Реалізовувати методи навчання з урахуванням змісту навчання та індивідуальних особливостей здобувачів освіти</p> <p>B2.U13. Використовувати засоби навчання з врахуванням змісту навчання та індивідуальних особливостей здобувачів освіти</p> <p>B2.U14. Забезпечувати професійну підготовку здобувачів освіти за індивідуальними навчальними планами з використанням різних технологій навчання</p> <p>B2.U15. Застосовувати цифрові технології та програмне забезпечення в освітньому процесі</p> <p>B2.U16. Застосовувати методи та прийоми виховання здобувачів освіти</p>
--	--	--	---	--

				<p>Б2.У17. Проводити профілактику булінгу, мобінгу та інших видів насилля</p> <p>Б2.У18. Організувати роботу предметних гуртків, гуртків технічної творчості</p> <p>Б2.У19. Забезпечувати розвиток обдарованих здобувачів освіти</p> <p>Б2.У20. Взаємодіяти із представниками органів самоврядування здобувачів освіти</p>
		<p>Б3. Здатність здійснювати контроль та оцінювання результатів навчання здобувачів освіти</p>	<p>Б3.31. Функції, види та форми контролю навчальних досягнень</p> <p>Б3.32. Критерії та методи оцінювання результатів навчання за професією/ спеціальністю</p> <p>Б3.33. Вимоги до обліку та ведення звітної документації за результату контролю</p>	<p>Б3.У1. Складати контрольні завдання</p> <p>Б3.У2. Використовувати різні види та форми контролю результатів навчання</p> <p>Б3.У3. Оцінювати результати навчання здобувачів освіти різними методами</p> <p>Б3.У4. Здійснювати облік результатів навчання та вести звітну документацію</p>
		<p>Б4. Здатність здійснювати освітній процес в інклюзивному середовищі</p>	<p>Б4.31. Особливості навчання і виховання здобувачів освіти з особливими потребами</p>	<p>Б4.У1. Реалізовувати індивідуальні програми розвитку та навчання здобувачів освіти з особливими потребами</p>
		<p>Б5. Здатність здійснювати освітній процес в нестандартних умовах</p>	<p>Б5.31. Правила прийняття організаційних рішень за наявності неповної або обмеженої інформації</p> <p>Б5.32. Цінності моралі,</p>	<p>Б5.У1. Розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації</p> <p>Б5.У2. Здійснювати освітній процес в</p>

			громадянськості та демократії Б5.33. Етика педагогічної діяльності	нестандартних умова з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності
		Б6. Здатність створювати безпечне освітнє середовище на основі дотримання правил безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту	Б6.31. Правила безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту Б6.32. Сучасні технології забезпечення безпеки життєдіяльності та охорони праці Б6.33. Технічні вимоги та норми оснащення навчальних кабінетів, лабораторій, майстерень, робочих місць Б6.34. Засоби індивідуального і колективного захисту в галузі	Б6.У1. Визначати оптимальні режими роботи і відпочинку Б6.У2. Дотримуватись технічних вимог та норм оснащення навчальних кабінетів, лабораторій, майстерень, робочих місць Б6.У3. Визначати відповідність робочих місць вимогам безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту Б6.У4. Застосовувати засоби індивідуального і колективного захисту в галузі
В. Здійснення самоосвітньої діяльності	ПК, ЗО, ППЗ, засоби наочності, віртуальні засоби, законодавчі та нормативно-правові документи, вказівки та розпорядження, рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності в паперовій та електронній формах, інструкції; навчальні та методичні посібники; спеціальна	В1. Здатність оволодівати перспективним педагогічним досвідом та застосовувати його у професійній діяльності	В1.31. Сутність і зміст перспективного педагогічного досвіду В1.32. Форми і засоби оволодіння перспективним педагогічним досвідом	В1.У1. Здійснювати пошук перспективного педагогічного досвіду В1.У2. Критично оцінювати перспективний педагогічний досвід В1.У3. Застосовувати перспективний педагогічний досвід у професійній діяльності
		В2. Здатність до професійного розвитку шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти	В2.31. Вимоги професійного стандарту В2.32. Види і форми професійного розвитку В2.33. Зміст і структура програми	В2.У1. Визначати потреби в професійному розвитку відповідно до вимог професійного стандарту В2.У2. Добирати види і форми

	наукова література з питань освітньої діяльності, нових інноваційних підходів в освіті; інструменти щодо організації та проведення діагностування та моніторингу (анкети, опитувальники, тести тощо); електронний банк даних про соціальних партнерів.		професійного самовдосконалення В2.34. Методи самодіагностування рівня професійного розвитку В2.35. Організаційно-правові умови атестації/сертифікації педагогічних працівників В2.36. Електронні засоби самопрезентації в професійному середовищі	професійного розвитку В2.У3. Розробляти програми професійного самовдосконалення на основі результатів самодіагностування В2.У4. Здійснювати професійне самовдосконалення шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти В2.У5. Готувати документи для участі в атестації/сертифікації педагогічних працівників В2.У6. Створювати та вести професійний блог, електронне портфоліо
Г. Здійснення методичної роботи	ПК, ЗО, ППЗ, засоби наочності, віртуальні засоби, законодавчі та нормативно-правові документи, вказівки та розпорядження, рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності в паперовій та електронній формах, інструкції; навчальні та методичні посібники; спеціальна наукова література з питань освітньої діяльності,	Г1. Здатність здійснювати методичну роботу	Г1.31. Сутність і зміст методичної роботи Г1.32. Види методичної роботи Г1.33. Зміст, структура та вимоги до розроблення навчально-методичних комплексів	Г1.У1. Формулювати мету і завдання методичної роботи Г1.У2. Добирати методи, форми і засоби виконання методичної роботи Г1.У3. Розробляти навчально-методичні комплекси
		Г2. Здатність проводити методичні заходи відповідно до планів роботи методичних структурних підрозділів закладів освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності	Г2.31. Цілі, завдання та функції методичних структурних підрозділів закладів освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності Г2.32. Особливості планування методичної роботи в закладах освіти та інших суб'єктах освітньої діяльності Г2.33. Форми, види та засоби	Г2.У1. Дотримуватись вимог нормативно-правових документів у методичній роботі Г2.У2. Обирати відповідні форми і методи проведення методичних заходів Г2.У3. Проводити методичні заходи

	<p>нових інноваційних підходів в освіті; інструменти щодо організації та проведення діагностування та моніторингу (анкети, опитувальники, тести тощо); електронний банк даних про соціальних партнерів.</p>		<p>проведення методичних заходів</p>	
<p>Д. Здійснення експериментальної роботи</p>	<p>ПК, ЗО, ППЗ, засоби наочності, віртуальні засоби, законодавчі та нормативно-правові документи, вказівки та розпорядження, рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності в паперовій та електронній формах, інструкції; навчальні та методичні посібники; спеціальна наукова література з питань освітньої діяльності, нових інноваційних підходів в освіті; інструменти щодо організації та проведення діагностування і</p>	<p>Д1. Здатність здійснювати експериментальну роботу</p>	<p>Д1.31. Сутність і види педагогічного експерименту Д1.32. Зміст, види, етапи, методи та методики експериментальної роботи Д1.33. Сутність і види педагогічних інновацій Д1.34. Форми та способи апробації та презентації педагогічних інновацій Д1.35. Вимоги до публікації результатів експериментальної роботи</p>	<p>Д1.У1. Формувати заявку та програму експериментальної роботи Д1.У2. Розробляти педагогічні інновації Д1.У3. Здійснювати експериментальну перевірку ефективності педагогічних інновацій Д1.У4. Презентувати (публікувати) результати експериментальної роботи</p>

	моніторингу (анкети, опитувальники, тести тощо); звіти в паперовій та електронній формах, індивідуальні творчі звіти тощо); електронний банк даних про соціальних партнерів.			
Е. Здійснення проектної діяльності	ПК, ЗО, ППЗ, засоби наочності, віртуальні засоби, законодавчі та нормативно-правові документи, вказівки та розпорядження, рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності в паперовій та електронній формах, інструкції; навчальні та методичні посібники; спеціальна наукова література з питань освітньої діяльності, нових інноваційних підходів в освіті; інструменти щодо організації та проведення діагностування й моніторингу	Е1. Здатність до проектної діяльності у сфері освіти	Е1.31. Суть, методи та етапи проектної діяльності Е1.32. Нормативно-правові та методичні документи з розроблення професійних, освітніх стандартів/ програм з професій/ спеціальностей Е1.33. Алгоритми проектування методик навчання та виховання Е1.34. Вимоги до проектування інноваційних педагогічних технологій	Е1.У1. Управляти освітніми (навчальними) проектами Е1.У2. Розробляти проекти професійних, освітніх стандартів/ програм з професій/ спеціальностей Е1.У3. Брати участь в удосконаленні законодавчих актів та нормативно-правових документів у сфері освіти Е1.У4. Проектувати методики навчання і виховання Е1.У5. Проектувати інноваційні педагогічні технології
		Е2. Здатність реалізовувати національні та міжнародні проекти у сфері освіти та партнерства	Е2.31. Грантові програми, національні та міжнародні проекти у сфері освіти та партнерства Е2.32. Порядок оформлення документації на участь у проектах у сфері освіти та партнерства	Е2.У1. Здійснювати пошук грантових програм національних і міжнародних проектів у сфері освіти та партнерства Е2.У2. Налагоджувати зв'язки та розвивати співпрацю з вітчизняними та зарубіжними

	(анкети, опитувальники, тести тощо); звіти в паперовій та електронній формах, індивідуальні творчі звіти тощо); електронний банк даних про соціальних партнерів.			партнерами у сфері освіти Е2.У3. Оформлювати документацію на участь у проєктах у сфері освіти та партнерства Е2.У4. Реалізовувати національні та міжнародні проєкти у сфері освіти та партнерства
Ж. Проведення профорієнтаційної роботи	ПК, ЗО, ППЗ, засоби наочності, віртуальні засоби, законодавчі та нормативно-правові документи, вказівки та розпорядження, рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності в паперовій та електронній формах, інструкції; навчальні та методичні посібники; спеціальна наукова література з питань освітньої діяльності, нових інноваційних підходів в освіті; інструменти щодо організації та проведення діагностування та моніторингу (анкети,	Ж1. Здатність організовувати профорієнтаційну роботу з учнівською молоддю	Ж1.31. Загальна характеристика ринку праці та тенденцій його розвитку Ж1.32. Сутність та зміст професіограм Ж1.33. Нормативно-правове забезпечення трудових відносин Ж1.34. Сутність види, форми та методи профорієнтаційної роботи Ж1.35. Особливості планування профорієнтаційної роботи з учнівською молоддю Ж1.36. Умови прийому на навчання Ж1.37. Діагностичний інструментарій для визначення психо-фізіологічних особливостей учнівської молоді	Ж1.У1. Пояснювати вимоги, завдання та обов'язки, трудові функції фахівця Ж1.У2. Презентувати інформацію про умови прийому на навчання Ж1.У3. Складати план профорієнтаційної роботи Ж1.У4. Застосовувати оптимальні форми та методи профорієнтаційної роботи Ж1.У5. Надавати рекомендації з професійного самовизначення учнівської молоді
		Ж2. Здатність здійснювати моніторинг затребуваних на ринку праці професійних кваліфікацій	Ж2.31. Способи, засоби пошуку інформації про ринок праці та затребуваність у професійних кваліфікаціях	Ж2.У1. Налагоджувати та підтримувати зв'язки з державною службою зайнятості, соціальними партнерами з питань організації

	опитувальники, тести тощо); електронний банк даних про соціальних партнерів.			виробничої практики та працевлаштування випускників Ж2.У2. Здійснювати пошук інформації про затребуваність у професійних кваліфікаціях
К. Консультування з кар'єрного розвитку здобувачів освіти	ПК, ЗО, ППЗ, засоби наочності, віртуальні засоби, законодавчі та нормативно-правові документи, вказівки та розпорядження, рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності в паперовій та електронній формах, інструкції; навчальні та методичні посібники; спеціальна наукова література з питань освітньої діяльності, нових інноваційних підходів в освіті; інструменти щодо організації та проведення діагностування та моніторингу (анкети, опитувальники, тести тощо); електронний банк даних про соціальних партнерів.	К1. Здатність консультувати здобувачів освіти з кар'єрного розвитку	К1.31. Цілі та функції центрів професійної кар'єри в закладах освіти та інших суб'єктах освітнього процесу К1.32. Критерії та способи діагностування професійного розвитку здобувачів освіти К1.33. Особливості та перспективи кар'єрного розвитку в галузі	К1.У1. Діагностувати динаміку професійного розвитку здобувачів освіти К1.У2. Аналізувати та прогнозувати кар'єрний розвиток здобувачів освіти К1.У3. Консультувати здобувачів освіти з побудови індивідуальної траєкторії кар'єрного розвитку
		К2. Здатність підтримувати зв'язки з підприємствами, організаціями щодо планування кар'єрного розвитку здобувачів освіти	К2.31. Суб'єкти та види взаємодії щодо планування кар'єрного розвитку здобувачів освіти К2.32. Структура та особливості функціонування підприємств і організацій	К2.У1. Взаємодіяти з представниками підприємств, організацій під час планування кар'єрного розвитку здобувачів освіти К2.У2. Організувати спільні заходи з представниками підприємств, організацій з метою актуалізації побудови кар'єри здобувачів освіти

7. Дані щодо розроблення та затвердження професійного стандарту

7.1. Розробник професійного стандарту

Інститут професійної освіти Національної академії педагогічних наук України.

Учасники робочої групи:

Радкевич Валентина Олександрівна – директор Інституту професійної освіти НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України (керівник робочої групи);

Кручек Вікторія Аркадіївна – завідувач лабораторії дистанційного професійного навчання Інституту професійної освіти НАПН України, доктор педагогічних наук, доцент (заступник керівника);

Гоменюк Дмитро Васильович – директор Навчально-наукового центру професійно-технічної освіти НАПН України, кандидат педагогічних наук;

Горбан Євдокія Іванівна – методист ДНЗ «Професійно-технічне училище № 8 м. Чернівці», доктор філософії;

Дрозіч Ірина Анатоліївна – методист ДНЗ «Хмельницький центр професійно-технічної освіти сфери послуг», кандидат педагогічних наук;

Кравець Світлана Григорівна – завідувач лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання Інституту професійної освіти НАПН України, кандидат педагогічних наук, старший дослідник;

Майборода Людмила Анатоліївна – науковий співробітник лабораторії дистанційного професійного навчання, голова профспілкової організації Інституту професійної освіти НАПН України;

Масліч Світлана Володимирівна – методист ДПТНЗ «Вінницьке вище професійне училище сфери послуг»;

Пригодій Микола Анатолійович – завідувач лабораторії електронних навчальних ресурсів Інституту професійної освіти НАПН України, доктор педагогічних наук, професор;

Пятничук Тетяна Володимирівна – старший науковий співробітник лабораторії технологій професійного навчання Інституту професійної освіти НАПН України, кандидат педагогічних наук;

Самойленко Наталія Юріївна – директор Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Сумській області, кандидат педагогічних наук;

Семеніхіна Ірина Вікторівна – методист ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище моди і стилю», спеціаліст вищої категорії;

Стрілець Олександр Іванович – директор ДПТНЗ «Дніпровський центр професійно-технічної освіти», доктор філософії;

Сулима Тетяна Сергіївна – учений секретар, доцент кафедри професійної та соціально-гуманітарної освіти Криворізького національного університету, кандидат педагогічних наук, доцент;

Царьова Евеліна Сергіївна – директор ДНЗ «Хмельницький центр професійно-технічної освіти сфери послуг», кандидат педагогічних наук;

Шамралюк Олена Леонідівна – методист Науково-методичного центру професійно-технічної освіти та підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників у Хмельницькій області, кандидат педагогічних наук.

7.2. Суб'єкт перевірки професійного стандарту
Національне агентство кваліфікацій.

7.3. Дата затвердження професійного стандарту
29.12.2022 року.

7.4. Рекомендована дата наступного перегляду професійного стандарту
Грудень 2027 року.

**МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)**

НАКАЗ

20.06.2020

№ 1182

Київ

Про затвердження професійного стандарту „Педагог професійного навчання”

Відповідно до пунктів 27, 28, 30 Порядку розроблення та затвердження професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 року № 373 (зі змінами),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити професійний стандарт „Педагог професійного навчання”, що додається.
2. Директорату розвитку ринку праці та зайнятості забезпечити протягом п'яти робочих днів унесення професійного стандарту, затвердженого цим наказом, до Реєстру професійних стандартів.
3. Директорату розвитку ринку праці та зайнятості спільно з департаментом документального забезпечення та електронних сервісів забезпечити оприлюднення інформації про професійний стандарт, затверджений цим наказом, на офіційному вебсайті Мінекономіки в мережі інтернет.

Міністр

Ігор ПЕТРАШКО

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00:00 по 30.03.2022 0:00:00

Мінекономіки

1182-20 від 20.06.2020

ЗАТВЕРДЖЕНО
 Наказ Міністерства
 розвитку економіки, торгівлі та
 сільського господарства України
20.06.2020 № 1182

**Професійний стандарт
 „Педагог професійного навчання”**

1. Загальні відомості професійного стандарту

1.1. Освітня межа професійної діяльності

Організація і здійснення педагогічної діяльності в закладі професійної (професійно-технічної) освіти.

1.2. Назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхні коди (згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 „Класифікатор видів економічної діяльності”)

Секція Р	Освіта	Розділ 85	Освіта	Група 85.3	Середня освіта	Клас 85	Професійно-технічна освіта
				Група 85.4	Вища освіта	Клас 85.5	Професійно-технічна освіта на рівні вищої професійно-технічної навчального закладу
				Група 85.5	Інші види освіти	Клас 85.59	Інші види освіти, н.в.д.

1.3. Назва виду професійної діяльності та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професій”)

Розділ	Підрозділ	Клас	Підклас
3	33	334	3340
Фахівці	Фахівці в галузі освіти	Інші фахівці в галузі освіти	Інші фахівці в галузі освіти

1.4. Назва професії (професійна назва роботи) та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професій”)

3340 Педагог професійного навчання

1.5. Узагальнена назва професії

Педагог

1.6. Професійна кваліфікація

Педагог професійного навчання

Педагог професійного навчання I категорії

Педагог професійного навчання II категорії
 Педагог професійного навчання вищої категорії
 Присвоєння (підтвердження) кваліфікаційних категорій здійснюється за результатами атестації педагогічних працівників.

1.7. Вимоги до державної сертифікації

З законодавством передбачена сертифікація педагогічних працівників. Сертифікація відбувається на добровільних засадах виключно за ініціативою педагогічного працівника.

1.8. Місце професії (посади, професійної назви роботи) в організаційно-виробничій структурі підприємства (установи, організації)

Педагог професійного навчання безсередньо підпорядковується керівникові закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

Робоче місце педагога розташоване в окремому кабінеті або в кімнаті викладачів.

1.9. Умови праці

Тривалість робочого часу та відпочинку встановлюється відповідно до чинного законодавства, колективного договору, правил внутрішнього трудового розпорядку.

Відпустки надаються згідно з чинним законодавством з графіками надання відпусток, колективним договором.

Робота пов'язана з підвищеним нервово-емоційним навантаженням.

1.10. Умови допуску до роботи за професією

Наявність документа про вищу освіту ступеня не вище бакалавра за спеціальністю „Професійна освіта (за спеціалізаціями)” галузі знань Освіта / Педагогіка або за спеціальностями інших галузей знань з присвоєнням професійної кваліфікації педагогічного працівника.

Особи, які здобули вищу освіту за спеціальністю інших галузей знань та яким не було присвоєно професійну кваліфікацію педагогічного працівника, можуть бути призначені на посаду педагога професійного навчання строком на один рік. Зазначені особи можуть продовжити працювати педагогом професійного навчання після їх успішної атестації у порядку, визначеному законодавством.

Наявність документа про професійну (професійно-технічну) освіту. Рівень професійної кваліфікації вище на один розряд (клас, категорію) встановленого освітньою програмою для випускників закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

Наявність особистої медичної книжки з результатами проходження обов'язкових попереднього (до прийняття на роботу) та періодичних профілактичних медичних оглядів.

Наявність посвідчення про перевірку знань з питань охорони праці, пожежної безпеки та безпеки життєдіяльності з відмітками про своєчасне проведення періодичної перевірки знань з охорони праці та пожежної безпеки.

1.11. Документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня Національної рамки кваліфікацій (НРК)

Диплом бакалавра за спеціальністю „Професійна освіта (за спеціалізаціями)” галузі знань Освіта / Педагогіка або диплом бакалавра за спеціальностями інших галузей знань та документ про проходження психолого-педагогічної підготовки (7 рівень НРК).

Диплом магістра за спеціальністю „Професійна освіта (за спеціалізаціями)” галузі знань Освіта / Педагогіка або диплом бакалавра за спеціальностями інших галузей знань та документ про проходження психолого-педагогічної підготовки (8 рівень НРК).

Диплом кваліфікованого робітника або свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації та ввідки до диплому кваліфікованого робітника / свідоцтва про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації (3-4 рівень НРК).

2. Навчання та професійний розвиток

2.1. Первинна професійна підготовка

Підготовка на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти для здобуття освітнього рівня „бакалавр”.

Первинна професійна підготовка за відповідною робітничою професією для здобуття освітнього рівня ”кваліфікований робітник”.

2.1. Підвищення кваліфікації з присвоєнням нового рівня освіти (назва кваліфікації)

Підготовка на другому (магістерському) рівні вищої освіти для здобуття освітнього рівня „магістр”.

2.2. Підвищення кваліфікації без присвоєння нового рівня освіти (назва кваліфікації)

Законодавством передбачено обов'язкове підвищення кваліфікації педагогічних працівників не рідше одного разу на п'ять років.

3. Нормативно-правова база, що регулює відповідну професійну діяльність

Закон України „Про освіту”.

Закон України „Про повну загальну середню освіту”.

Закон України „Про професійну (професійно-технічну) освіту”.

Закон України „Про вищу освіту”.

Закон України „Про фахову передвищу освіту”.

Закон України „Про професійний розвиток працівників”.

Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 „Про затвердження Національної рамки кваліфікацій”.

Постанова Кабінету Міністрів України від 03.06.1999 № 956 „Про затвердження Положення про ступеневу професійно-технічну освіту”.

Розпорядження Кабінету Міністрів України 19.09.2018 № 660-р „Про схвалення Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти”.

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2019 № 419-р „Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти „Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта” на період до 2027 року”.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 30.05.2006 № 419 „Про затвердження Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах” зареєстрований в Міністерстві юстиції України 15.06.2006 за № 712/2585.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.10.2010 № 930 „Про затвердження Типового положення про асоціацію педагогічних працівників”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 24.12.2010 за № 1255/18550.

Наказ Міністерства освіти і науки від 11.07.2018 № 77 „Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти”.

Стандарти професійної (професійно-технічної) освіти.
Інші нормативно-правові акти у сфері освіти.

4. Загальні компетентності

Здатність адаптуватися до умов освітнього середовища.

Здатність до академічної та професійної мобільності.

Здатність нести персональну відповідальність за результати прийняття професійних рішень.

Здатність до комунікацій у межах професійної діяльності.

Здатність ефективно управляти робочим часом.

Здатність виявляти лідерські якості.

Здатність виконувати звичні професійні дії ефективнішим способом.

Здатність діяти в нестандартних ситуаціях.

Здатність працювати в команді.

Здатність запобігати конфліктним ситуаціям.

Здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися.

5. Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за трудовою дією або групою трудових дій, що входять до них), умовні позначення трудових функцій

Умовні позначення	Трудові функції	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	Умовні позначення
А	Планування освітнього процесу	Здатність вивчати, аналізувати та застосовувати навчальну, наукову, правову та іншу інформацію щодо планування освітнього процесу	А1
		Здатність здійснювати календарно-тематичне планування змісту навчальних дисциплін, планування навчальні заняття, самостійну й індивідуальну роботу здобувачів освіти, виховну роботу в класній групі та індивідуальну виховну роботу здобувачами освіти	А2
Б	Здійснення освітнього процесу	Здатність відбирати цільні методи, форми, засоби, технології навчання, виховання розумку здобувачів освіти відповідно до визначених завдань та індивідуальних особливостей здобувачів освіти	Б1
		Здатність відбирати та організувати зміст навчання з дисциплін відповідно до вимог стандартів освіти	Б2
		Здатність здійснювати професійну підготовку здобувачів освіти за індивідуальними навчальними планами	Б3
		Здатність здійснювати освітній процес в інклюзивному середовищі	Б4
		Здатність застосовувати новітні форми, методи, прийоми та засоби навчання, інноваційні педагогічні технології	Б5
		Здатність застосовувати новітні виробничі технології професійної галузі	Б6
		В	Здійснення самоосвітньої діяльності
		Здатність проектувати професійне самовдосконалення	В2
		Здатність набувати додаткових кваліфікацій	В3
Г	Здійснення методичної роботи	Здатність брати участь у роботі методичного кабінету, методичної комісії закладу П(ПТ)О*, організувати предметні тижні та ін	Г1
		Здатність здійснювати індивідуальну роботу над науково-методичною темою, розробляти методичні рекомендації (вказівки) та ін.	Г2

Д	Здійснення дослідно-експериментальної діяльності	Здатність оперувати науковими категоріями дослідження	Д1
		Здатність добирати та застосовувати теоретичні та емпіричні методи дослідження	Д2
		Здатність розробляти педагогічні інновації для реалізації основних ідей дослідження	Д3
		Здатність проводити педагогічний експеримент та узагальнювати результати педагогічного дослідження	Д4
Ж	Здійснення моніторингу освітньої діяльності	Здатність діагностувати рівень сформованості компетентнісних досягнень, наочної співзвучності здобувачів освіти в формальному та неформальному навчанні	Ж1
		Здатність організувати контроль освітньо-навчальної, виробничої та практичної діяльності здобувачів освіти	Ж2
		Здатність здійснювати контроль якості виконання робіт здобувачами освіти	Ж3
Е	Проведення профорієнтаційної роботи та підтримка кар'єрного розвитку здобувачів освіти	Здатність організувати роботу груп з розроблення кваліфікаційних та освітніх стандартів, інших нормативних документів у сфері освіти	Е1
		Здатність установлювати зв'язки з підприємствами щодо виробничої практики, дуального навчання здобувачів освіти	Е2
		Здатність організувати профорієнтаційну роботу з учнівською молоддю	Е3
		Здатність підтримувати зв'язки з державною службою зайнятості, підприємствами, організаціями щодо працевлаштування випускників закладу П(ПТ)О*	Е4

*заклад П(ПТ)О – заклад професійної (професійно-технічної) освіти

6. Опис трудових функцій (трудові функції; предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструмент (за потреби); професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій), знання, уміння та навички)

Трудові функції	Предмети та засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструмент)	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	Необхідні знання	Необхідні уміння і навички
А Планування освітнього процесу	Персональний комп'ютер (десктоп – ПК), засоби оргтехніки (далекозв'язок – ЗО), педагогічні програмні засоби (ППЗ); законодавчі та нормативно-правові акти, вказівки та розпорядження, рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності в паперовій та електронній формах, інструкції; спеціальна наукова література з питань освітньої діяльності, нових інноваційних підходів в освіті; електронний банк даних про соціальних партнерів	А1. Здатність вивчати, аналізувати та застосовувати навчальну, методичну, правову та інформативну інформацію щодо планування освітнього процесу	А1.31. Види та джерела навчально-методичної фахової літератури	А1.У1. Здійснювати пошук необхідної навчально-методичної та фахової літератури
		А2. Здатність здійснювати календарно-тематичне планування змісту навчальних дисциплін, планувати навчальні заняття, самостійну індивідуальну роботу здобувачів освіти, виховну роботу в учнівській групі та індивідуальну виховну роботу зі здобувачами освіти	А2.31. Сучасні наукові підходи та тенденції до організації професійного навчання А.2.3.2. Структура та зміст організаційно-плануючої документації	А2.У1. Аналізувати актуальні тенденції в галузі професійної освіти та керуватися сучасними підходами до планування освітнього процесу А2.У2. Скласти календарно-тематичний план А2.У3. Скласти план уроків А2.У4. Скласти план навчально-виробничих, перевірочних та кваліфікаційних робіт
Б Здійснення освітнього процесу	ПК, ЗО, ППЗ, засоби наочності, законодавчі та нормативно-правові акти, вказівки та	Б1. Здатність добирати доцільні методи, форми, засоби, технології навчання, виховання і	Б1.3.1. Норми ділової української мови Б.1.3.2. Види, форми та особливості професійного	Б1.У1. Володіти літературною українською мовою Б1.У2. Добирати оптимальні форми педагогічного спілкування

<p>розпорядження, рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності в паперовій та електронній формах, інструкції;</p> <p>навчальні та методичні посібники; спеціальна навчальна література з галузі освітньої діяльності та інноваційних підходів в освіті;</p> <p>електронний банк даних про соціальних партнерів</p>	<p>розвитку здобувачів освіти відповідно до визначених завдань та індивідуальних особливостей здобувачів освіти</p>	<p>педагогічного спілкування</p> <p>Б1.33. Стратегії, тактики і техніки педагогічної взаємодії</p>	<p>Б1.У3. Організовувати педагогічну взаємодію</p>
	<p>Б2. Здатність добирати та структурувати зміст навчальних дисциплін відповідно до вимог стандартів освіти</p>	<p>Б2.31. Елементи, функції змісту, рівні засвоєння навчальної інформації; джерела, принципи, критерії, процедури відбору і структурування змісту навчання, стандарти освіти</p>	<p>Б2.У1. Проектувати зміст навчальних дисциплін відповідно до вимог стандартів освіти</p>
	<p>Б3. Здатність здійснювати професійну діяльність здобувачів освіти за індивідуальними навчальними планами</p>	<p>Б3.31. Морально-етичні норми поведінки, професійний етикет</p> <p>Б3.32. Вимоги до освітнього середовища, зорієнтованого на особистісний, творчий та духовний розвиток здобувачів освіти</p> <p>Б3.33. Шляхи диференціації та індивідуалізації навчання</p>	<p>Б3.У1. Ознайомлювати здобувачів освіти з морально-етичними нормами поведінки та забезпечувати їх дотримання</p> <p>Б3.У2. Дотримуватися професійного етикету</p> <p>Б3.У3. Реалізовувати індивідуальні програми розвитку та навчання здобувачів освіти</p> <p>Б3.У4. Враховувати вікові та індивідуальні особливості, потреби здобувачів освіти, в тому числі обдарованих та з особливими освітніми потребами під час добору змісту, методів, засобів і форм навчання</p>
	<p>Б4. Здатність здійснювати освітній процес в інклюзивному середовищі</p>	<p>Б4.31. Особливості навчання і виховання здобувачів освіти з особливими потребами</p>	<p>Б4.У1. Реалізовувати індивідуальні програми розвитку та навчання здобувачів освіти з особливими потребами</p>

		Б5. Здатність застосовувати новітні форми, методи, прийоми та засоби навчання, інноваційні педагогічні технології	Б5.31. Форми, методи, прийоми та засоби навчання, інноваційні педагогічні технології	Б5.У1. Здійснювати обґрунтований вибір та реалізацію сучасних методик і технологій навчання з метою формування професійних та ключових компетентностей здобувачів освіти
		Б6. Здатність застосовувати новітні виробничі технології професійної галузі	Б6.31. Форми, методи, прийоми та засоби навчання, інноваційні виробничі технології, основи наукової організації праці	Б6.У1. Використовувати новітні виробничі технології, раціональні прийоми та способи виконання навчально-виробничих робіт і завдань, основи наукової організації праці
В Здійснення самоосвітньої діяльності	ПК, ЗО, ПП, засоби наочності, віртуальні засоби, законодавчі нормативно-правові документи, вказівки та розпорядження, рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності в паперовій та електронній формах, інструкції; навчальні та методичні посібники; спеціальна наукова література з питань освітньої діяльності, нових інноваційних підходів в освіті; інструменти щодо організації та проведення діагностування та моніторингу (анкети, опитувальники, тести	В1. Здатність оволодівати, застосовувати та вдосконалювати інноваційний педагогічний дизайн	В1.31. Методика самооцінювання	В1.У1. Визначати потреби в розвитку професійних компетентностей та конкретизувати цілі саморозвитку В1.У2. Коригувати власну професійну діяльність
		В2. Здатність проектувати професійне самовдосконалення	В2.31. Зміст програми професійного самовдосконалення	В2.У1. Розробляти та реалізовувати програму професійного самовдосконалення
		В3. Здатність набирати додаткові кваліфікації	В3.31. Зміст додаткових кваліфікацій	В3.У1. Визначати потребу в додаткових кваліфікаціях В3.У2. Планувати та реалізовувати отримання додаткових кваліфікацій

	тощо); електронний банк даних про соціальних партнерів			
Г Здійснення методичної роботи	ПК, ЗО, ППЗ, засоби наочності, віртуальні засоби, законодавчі та нормативно-правові документи, вказівки та розпорядження, рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності в інтернеті та електронні форми інструкцій, навчальні та методичні посібники; спеціальна наукова література з питань освітньої діяльності, нових інноваційних підходів в освіті; інструменти щодо організації та проведення діагностування та моніторингу (анкети, опитувальники, тести тощо); електронний банк даних про соціальних партнерів	Г1. Здатність брати участь в роботі методичного кабінету, методичної комісії закладу П(ПТ)О, організувати предметні тижні та ін	Г1.31. Суть та ознаки інновацій, інноваційні підходи до освітнього процесу Г1.32. Основи науково-педагогічної діяльності (суть, види, етапи та методи педагогічного дослідження, педагогічний експеримент) Г1.33. Форми презентації та способи апробації результатів інноваційної діяльності Г1.34. Етапи підготовки та вимоги до публічного виступу Г1.35. Вимоги до публікації статей, тез доповідей	Г1.У1. Організовувати інноваційну діяльність Г1.У2. Формулювати практичну значущість результатів науково-педагогічної діяльності Г1.У3. Обирати відповідні форми і методи презентації результатів інноваційної діяльності та методичних розробок Г1.У4. Готувати доповіді про результати інноваційної діяльності Г1.У5. Готувати статті, тези
		Г2. Здатність здійснювати індивідуальну роботу над науково-методичною темою, розробляти методичні рекомендації (вказівки) та ін.	Г2.31. Завдання, зміст і форми методичної роботи Г2.32. Зміст, структура та вимоги до навчально-методичного забезпечення виробничого навчання Г2.33. Вимоги до визначення методів завдань освітнього процесу Г2.34. Методи, форми і засоби навчання та забезпечення взаємодії під час освітнього процесу	Г2.У1. Розробляти навчально-методичне забезпечення згідно вимог Г2.У2. Формулювати мету і завдання уроку Г2.У3. Добирати методи, форми і засоби навчання та забезпечення взаємодії під час освітнього процесу
Д Здійснення науково-	ПК, ЗО, ППЗ, засоби наочності, віртуальні засоби, законодавчі та	Д1. Здатність оперувати науковими категоріями дослідження	Д1.31. Методологічні основи науково-педагогічних досліджень, джерельна база,	Д1.У1. Здатність визначати педагогічну проблему, обґрунтовувати її актуальність,

дослідної діяльності	нормативно-правові документи, вказівки та розпорядження, рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності в паперовій та електронній формах, інструкції; навчальні та методичні матеріали; спеціальна наукова література з питань освітньої діяльності нових інноваційних підходів в освіті; інструменти щодо організації та проведення діагностування і моніторингу (анкети, опитувальники, тести тощо); звіти в паперовій та електронній формах, індивідуальні творчі звіти тощо); електронний банк даних про соціальних партнерів		основні поняття дослідження	формулювати мету, завдання, гіпотезу, здійснювати пошук інформації за різними джерелами
		Д2. Здатність добирати та застосовувати теоретичні та емпіричні методи дослідження	Д2.31. Методи наукового пошуку	Д2.У1. Обґрунтовувати вибір методів та застосовувати їх відповідно до мети і завдань дослідження
		Д3. Здатність розробляти педагогічні інновації для реалізації основних ідей дослідження	Д3.31. Принципи, технології, форми, методи, засоби інноваційної педагогічної діяльності	Д3.У1. Розробляти інноваційні методики, технології, форми, методи і засоби навчання
		Д4. Здатність проводити педагогічний експеримент та узагальнювати результати педагогічного дослідження	Д4.31. Методики педагогічного експерименту, процедури аналізу, класифікації, систематизації, узагальнення результатів педагогічного дослідження	Д4.У1. Здійснювати педагогічний експеримент, використовувати засоби статистичного опрацювання результатів, застосовувати процедури аналізу, класифікації, систематизації, узагальнення результатів педагогічного дослідження
Ж Здійснення моніторингу освітньої діяльності	ПК, ЗО, ППЗ, законодавчі та нормативно-правові документи, вказівки та розпорядження, рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності в паперовій та	Ж1. Здатність діагностувати рівень сформованості компетентнісних досягнень, навчальну успішність здобувачів освіти в формальному та неформальному навчанні	Ж1.31. Компетентнісний підхід до формування фахівця, засоби діагностики навчальної успішності здобувачів освіти	Ж1.У1. Визначати тенденції та динаміку дидактичного процесу

	електронній формах, інструкції; навчальні та методичні посібники; спеціальна наукова література з питань освітньої діяльності, нових інноваційних підходів в освіті; інструменти щодо організації та проведення діагностики й моніторингу (анкетування, опитувальники, тести тощо); звіти в паперовій та електронній формах, індивідуальні творчі звіти тощо); електронний банк даних про соціальних партнерів	<p>Ж2. Здатність організувати контроль освітньо-виховної, виробничої та практичної діяльності здобувачів освіти</p> <p>Ж3. Здатність здійснювати контроль якості виконання робіт здобувачами освіти</p>	<p>Ж2.31. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти за професією</p> <p>Ж3.31. Функції і види контролю навчальних досягнень</p>	<p>Ж2.У1. Оцінювати навчальні досягнення здобувачів освіти за визначеними критеріями</p> <p>Ж3.У1. Складати контрольні завдання</p> <p>Ж3.У2. Здійснювати поточний, проміжний та підсумковий контроль</p> <p>Ж3.У3. Оцінювати повноту і своєчасність виконання здобувачами освіти навчально-виробничих завдань, результати опанування професійних компетентностей і навчальних модулів у процесі виробничого навчання та виробничої практики</p>
Е Проведення профорієнтаційної роботи та підтримка кар'єрного розвитку здобувачів освіти	ПК, ЗО, ППЗ, засоби наочності, віртуальні засоби, законодавчі та нормативно-правові документи, вказівки та розпорядження, рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності в паперовій та електронній формах, інструкції; навчальні та методичні посібники; спеціальна наукова література з питань	<p>Е1. Здатність брати участь у роботі групи з розроблення кваліфікаційних та освітніх стандартів, інших нормативно-освітніх документів</p>	<p>Е1.31. Законодавчі документи, професійні стандарти, стандарти освіти та методики їх розроблення</p>	<p>Е1.У1. Розробляти професійні стандарти, стандарти освіти</p>
		<p>Е2. Здатність установлювати стійкі зв'язки з підприємствами щодо виробничої практики, дуального навчання здобувачів освіти</p>	<p>Е2.31. Вимоги до виробничої практики, дуального навчання здобувачів освіти, особливості організації підприємств, на яких здійснюється виробнича практика, дуальне навчання здобувачів освіти</p>	<p>Е2.У1. Взаємодіяти з представниками підприємств у ході організації та здійснення виробничої практики, дуального навчання здобувачів освіти</p>

	освітньої діяльності, нових інноваційних підходів в освіті; інструменти щодо організації та проведення діагностування та моніторингу (анкети, опитувальники, тести тощо); електронний банк даних про соціальних партнерів	<p>Е3. Здатність організувати профорієнтаційну роботу з учнівською молоддю і дорослими</p>	<p>Е3.31. Загальна характеристика професії, санітарно-гігієнічні умови та безпека праці, перспективи зайнятості</p> <p>Е3.32. Вимоги до особистості працівника, професійно важливі якості, протипоказання до навчання та виконання професійних обов'язків</p> <p>Е3.33. Завдання та обов'язки, трудові функції фахівця</p> <p>Е3.34. Умови прийому на навчання</p> <p>Е3.35. Умови навчання</p> <p>Е3.36. Діагностичний інструментарій для визначення особистісних якостей учнівської молоді та дорослих</p>	<p>Е3.У1. Пояснювати вимоги, завдання та обов'язки, трудові функції фахівця</p> <p>Е3.У2. Презентувати інформацію про умови прийому на навчання та умови навчання</p> <p>Е3.У3. Використовувати діагностичний інструментарій для визначення особистісних якостей учнівської молоді та дорослих</p>
		<p>Е4. Здатність підтримувати зв'язки з державною службою зайнятості, підприємствами, організаціями щодо працевлаштування випускників закладу П(ІТ)О</p>	<p>Е4.У1. Нормативно-правове забезпечення трудових відносин</p>	<p>Е4.У1. Налагоджувати та підтримувати зв'язки з державною службою зайнятості, соціальними партнерами з питань організації виробничої практики та працевлаштування випускників</p>

7. Дані щодо розроблення та затвердження професійного стандарту

7.1. Розробник професійного стандарту:

Інститут професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України

7.2. Суб'єкт перевірки професійного стандарту

Науково-дослідний інститут праці і зайнятості населення Міністерства соціальної політики України і Національної академії наук України

7.3. Дата затвердження професійного стандарту

20 червня 2020 року

7.4. Дата внесення професійного стандарту до Реєстру професійних стандартів

25 червня 2020 року

7.5. Рекомендована дата наступного перегляду професійного стандарту

Червень 2025 року